

Компјутерот го користи за креативна работа веќе 30 години. За него тој е и алат и четка. Никогаш повеќе в рака не фатил четка и платно ниту, пак, со молив нешто да нацрта.

никакви афинитети кон нив. Не би сакал да разговарам за тоа. Јас овде дојдов, се вклопив колку што можев. Цел тој период бев и сум ангажиран во некои ангажмани, морав да преживеам, морав да работам", се потсетува господи- нот Кубе.

Одредено време господи- нот Кубе работел во Драмскиот театар како технички директор, потоа долги години се занимавал со сценографија, така што постојано бил динамичен и немал вре-

■ Пишува: Милева ЛАЗОВА

ГЕРМАНСКА КРЕА

Судбината сакала Германецот Гинтер Кубе да пристигне во Скопје во далечната 1963 година и тука да остане повеќе од 40 години. Причина за неговото доаѓање во Македонија била желбата да помогне заедно со една група за помош, во изградбата на градот веднаш по катастрофалниот земјотрес. По првите години минати во Скопје, тој се вљубил во Македонката Славка и засекогаш останал во Македонија. Во текот на овој долг период минат во Македонија тој работи како сценарист во Драмскиот театар, но неколку години е и негов директор, меѓутоа животна определба му е уметноста.

Денес тој солидно го говори македонскиот јазик, успешно се снаоѓа во македонската средина, но она по што е најмногу препознатлив и што најмногу го преокупира неговиот живот се фасцинирачко-преубавите дела кои ги изработува исклучително на компјутер.

ЖИВОТЕН ПАТ

"Прв пат во Скопје дојдов во 1963 година, веднаш по катастрофалниот земјотрес. Иако сум атеист пристигнав со една црковна организација, која од доброволни прилози можеше да финансира изградба на објекти. Кога пристигнавме во Скопје глетката беше катастрофална, ме потсети на мојот град Берлин, кој беше бомбардиран. Тоа беше уште пострашно, но за Скопје не беше сфатливо како може една природна катастрофа да остави такви лоши траги. Половина година работевме на различни објекти, расчистувавме, градевме и некои бараки сè додека не пристигнаа финансите со кои изградивме градинка. Останавме уште две ипол години, не бевме вработени ниту, пак, земавме плата, ни даваа само една марка на ден колку да купиме цигари. Но, сепак годините минати во Скопје останаа во нивно сеќавање, така што

тие денес се среќаваат во Германија по повод дружењето во Скопје. А во тоа време јас се запознав со сопругата и ете останав во Македонија. По толку време минато во еден туѓ град, колку сум ја прифатил македонската традиција, обичаите, јазикот, па и менталитетот, не би можел да кажам затоа што немам

ме да размислува како да се вклопи. Неговите дејности и контактите со луѓето го вклопиле во средината. А за македонскиот јазик тој вели дека и ден денес го нема добро научено, а германскиот полека го заборава.

"Ми останува - вели господинот Кубе - само ликовниот јазик. Во Германија не

одам често, всушност никогаш не одам. Во текот на овие 40 години можеби сум бил само 3-4 пати, а сега, пак, доколку би сакал да одам ми се наметнува финансискиот проблем. Но, воопшто не размислувам да одам во Германија ниту, пак, ме влечат некои спомени. Можеби доколку би имал можност би заминал некаде на друго место, во некоја друга земја, но не во Германија".

Кога станува збор за неговата професионална определба тој и самиот вели дека можеби повеќе е наклонет кон сликарството и графиката отколку кон сценографијата. Сценографијата како професија ја имал само еден период, во времето кога Драмскиот театар бил во едно од најдобрите изданија. Според господинот Кубе, тогаш тој Театар претставувал еден

друго. Компјутерот има една проклета страна, што ако седнете пред него мислите дека минале само 15 минути, а зад вас веќе се три часа. Така оди и денот, а на крај сфаќате дека ништо не сте завршиле".

ИНОВАЦИЈА

Компјутерот го користи за креативна работа веќе 30 години. За него тој е и алат и четка. Никогаш повеќе в рака не фатил четка и платно ниту, пак, со моливот нацртал нешто.

"Потребата од користење компјутер - вели тој - се наметна сама по себе. Моја метода е примена на тридимензионални сензации во ликовниот израз. Се интересирам и експериментирам (повеќе како игра) со стереоскопијата (пред повеќе од 25 години) и

создавање на потребната техничка база. Уште од почетокот, како метода за обликување просторни сензации, се наметнуваше холографијата (метода за обликување просторни сензации со помош на кохорентно светло - лазер). Анализата на позициите на холографијата, како ликовен медиум, покажа дека таа фасцинантна појава не ми одговара во целост. Моја иновација во проблематиката е изработка на оптички растер на релативно едноставен начин".

Господинот Кубе во уметноста прифаќа два правца, ред и едноставност и случаен или намерен неред. Секако, аналогијата со првиот и со вториот главен став на термодинамиката е видлива. За него, бидејќи вториот став ни го предочува незапирливото патување во топлотната смрт, мора да се очекува од секој уметник да ја следи природата и во своите дела да се

Во времето кога бил директор на Театарот, покрај другите реформи на него, било и поставувањето на "Воденицата". Идејата за неа сама се наметнала, спонтано поради фактот дека низ Македонија често се среќава, всушност таа на некој начин е еден вид македонско обележје. Во текот на работата никогаш не се поведува од некаква инспирација, сè е спонтано, повеќе би рекле дека истражува на ова поле.

"Не планирам да реализирам идни изложби, а гледам дека и средината не е многу заинтересирана. Реализирани изложби, исто така, немам многу. Имав во Скопје, во Нинберг, во Есен, а во Италија бев дел од една групна изложба. Кога станува збор за тоа колку уметникот е моќен или немоќен во овој суров свет, не би сакал да говорам, за тоа говорат моите три дела на кои е запишано 'Чекајќи го крајот', 'На жртвите на природата' и 'Проклет да си Универзум'.

А доколку би ги споредувал македонските и германските уметници би рекол дека меѓу оние кои јас ги ценам не постои разлика. Инаку, мора да се согласите дека уметноста е глобална појава и таа многу влијае и од една и од друга страна. Во Македонија не би можело да се егзистира од уметност. Тоа е апсурд. Можеби можат од уметност да живеат двајцатројца, но како тие успеваат, не ми е јасно. Но, многу битна е и средината во која живее уметникот. Во Германија, на пример, морам да признаам средината е малку побогата и законски е посредена. Секој објект кој таму се гради, четири отсто од давачките одат како данок за уметноста, а со оглед дека Германија е голема држава во која многу се гради, тоа се огромни пари кои се наменети за уметноста. За еден германски уметник да дојде до тие пари треба да се докаже, а државата му дава можност. Додека во Македонија нема шанси еден уметник кој поседува талент да успее", вели на крајот господинот Кубе.

ТИВНОСТ НА МАКЕДОНСКО ТЛО

од најдобрите театри во поранешна Југославија.

"Денес, за жал, немам време да одам во театар. Сегашната работа толку ме ангажира - додава господинот Кубе - што немам време за ништо

тоа се врзуваше спонтано со мојата потрага на автентичен и личен начин на ликовно изразување. Без да почувствувам минаа повеќе од дваесет години само во соопштување на материјата и

стреми кон максималното ниво на ентропијата.

"За мене - истакна господинот Кубе - естетиката и иновацијата се основа. Структурата, редот, геометријата, математиката, логиката, па и нелогиката се средства за креација на чисти духовни продукти, што е можно повеќе оддалечени од природата и од реалноста. Неоптичките впечатоци и духовните производи, видливи во тридимензионална форма како илузија на просторот. Но, нивната просторна појава не се одликува со мерливост. Тоа се размери на друга стварност, друг свет, хуман и универзален. Свет во кој не-возможното е возможно. Свет, во кој треба да умира само смртта".

"Воденицата" пред Драмскиот театар е негово дело, но денес воопшто не личи на онаа која тој тогаш ја создал.

